

FOTO: MARTIN NOVÁK

Jednoduchost pouštní architektury: interiér pevnosti Masmak v Rijádu a palác Sáada bin Saúda v Diráji.

ZAJÍMAVOST

Mekka a Medína

Saúdská Arábie je známá jako země nekonečných kilometrů pouště a písku, ale také jako země islámských posvátných míst v Mekce a Medíně. A saúdkoarabský král je zároveň

Mekka

držitelem titulu ochránce svatých mešit v Mekce a Medíně. Velká mešita v Mekce je místem každoroční pouti více než dvou miliónů muslimů, tzv. hadždže. Je to město, kde se prorok Mohamed narodil a začal kázat. V prorokově mešitě v Medíně spočívají Mohamedovy ostatky.

Věřícím jiných náboženství (nemuslimům) jsou však obě posvátná místa uzavřena. Saúdská vláda nechce, aby se z nich staly turistické atrakce a ostatně i po staletí předtím sem jiní lidé než muslimové nesměli. V okruhu zhruba dvaceti kilometrů před vjezdy do Mekky jsou kontrolní stanoviště a má-li policie podezření, že některý z příjezdících není muslim, zkontroluje mu doklady. Není jasné, jaký trest čeká na toho, kdo by zákaz vstupu porušil. Saúdské úřady však ne-

muslimské cizince před pokusy proniknout do Mekky důrazně varují. Jedním z mála jinověrců, kterému se podařilo k Velké mešitě proniknout a sepsat své zážitky, byl v roce 1853 britský cestovatel a orientalista Richard Francis Burton. Podařilo se mu přesvědčit strážce, že je afghánským poutníkem. Pomohla mu však výborná znalost arabštiny i paštúnšského jazyka a také fakt, že se nechal před cestou obřezat.

Návštěvník musí být opatrný, cestuje-li autobusem z Rijádu směrem na Džiddu na pobřeží Rudého moře. Některé autobusy jedou přes Mekku a pak může být cestující vysazen před vjezdem do města. Při nástupu do autobusu je tak nutné zeptat se na trasu.

V Medíně není zákaz pro cizince tak striktní. Návštěvník může vstoupit do města, ale nesmí do blízkosti Prorokovy mešity. Je povolené přistávat

Medína

na letišti v Medíně. Jediným hotelem, který ubytovává cizince, je Sheraton.

Nemuslimové také na rozdíl od většiny islámských zemí nesmějí vstupovat do mešit. Oficiálně je zakázáno i fotografování mešit, ale v tomto směru saúdské úřady nejsou v praxi tak striktní.

minimálně nocí strávenou ve vazbě. Alkohol a vepřové maso jsou striktně zakázány, pornografické a veškeré jiné „neislámské“ internetové stránky blokovány.

„Liberální“ letovisko

Místem, kde lze alespoň trochu uniknout, je letovisko Chubár na pobřeží Perského zálivu. Je jakýmsi neoficiálním saúdským Monte Carlem. Je to město pláží, vyhlášených restaurací a uvolněnější liberální atmosféry. Saúdové i cizinci žijící v království sem jezdí relaxovat. Moderní město, které bylo ještě ve čtyřicátých letech rybářskou vesničkou, nabízí jako jedno z mála míst v Saúdské Arábii skvělé pláže a prostor pro vodní sporty. A také jednu technickou raritu. V roce 1986 tady otevřeli pětadvacet kilometrů dlouhou hráz krále Fahda, která město spojuje s ostrovem Bahrajn ve vodách Perského zálivu.

Konstrukce přišla na téměř tři čtvrtě miliardy dolarů. A skládá se z pěti stovek betonových nosníků a pěti dlouhých mostů. V polovině hráze je hraniční přechod a na saúdské i bahrajnské straně věže s restauracemi, odkud je nádherný výhled na Perský záliv. Hranici však mohou přejít jen ti, kteří už mají v pase bahrajnská víza. Přímo na mostě je získat nelze.

Zahrán,
metropole ropy

Zatímco Chubár je víceméně turistickým letoviskem, sousedící Zahrán je metropolí saúdské ropy. V obrovském paláci na kopci tady sídlí ARAMCO, největší těžařská společnost na světě. Tato státní firma totiž kontroluje veškeré zásoby suroviny v království, odhadované na více než 260 miliard barelů.

Nachází se tu též muzeum ropy. Těsně před vjezdem do komplexu těžařské společnosti je schované za vysokými keři. O ropě se tady člověk dozví všechno. Od toho, jak vzniká, přes způsoby těžby až po organizaci světového trhu. Část muzea je také věnována tradiční arabské astronomii. Arabské země jsou často kritizovány za to, v jak špatném stavu mají muzea. O muzeu v Zahránu lze však naopak říci jen to nejlepší.

Slavná železnice

Na severozápadě země patří mezi hlavní atrakce zbytky legendární hidžázské železnice, postavené tureckými vojáky pod vedením německých inženýrů v letech 1900 až 1908. Trať sice byla v provozu jen deset let, ale dodnes zanechala po sobě kouzelné stanice a malé pevnůstky. Některé se už zvolna rozpadají, jiné vypadají, jako by je výpravci a přednostové opustili teprve nedávno. Někde ještě dokonce stojí zapomenuté lokomotivy a vagony.

Hidžázská železnice měla původně propojit Istanbul s Damaškem a pokračovat do posvátných měst Medíny a Mekky. Nakonec trať skončila v Medíně, ale dnes je v provozu jen úsek mezi Damaškem a jordánským Ammánem. O obnově saúdské části se jednalo ještě v 70. letech, ale pak zůstala ponechána svému osudu. Chátrající železnice tak zůstává jedním z mála existujících svědků „předropných časů“. Kdo nepřijede do Saúdské Arábie brzy, možná už z ní mnoho nenajde. ●

MARTIN NOVÁK